

שבת מב: (המשנה) עד מד. (המשנה)

משנה

מה מעמד השמן שנשאר אחרי שהנר כבה:
ת"ק שבברייתא: אסור.
ר' שמעון: מותר.

נתינת כלי תחת הנר כדי לקבל שמן
בערב שבת: מותרת, בתנאי שלא יהנה מהשמן בשבת.
בשבת: אסורה.

מדרון אינו מקרה שכיח, לכן לא התירו את מקרה א'.

רבה - טעמו של רב חסדא
1. עקרונית אסור לטלטל כלי היתר לצורך מוקצה.
2. במקרה של הפסד שכיח התירו חכמים לטלטל לצורך מוקצה.

מקרה א'
נתינת כלי מתחת לתרנגולת כדי שהביצה תוטל לכלי ולא תתגלגל במדרון:
אסורה.

כששמים כלי על הביצה הוא לא נהפך למוקצה ולכן התירו במקרה ב'.

רב יוסף - טעמו של רב חסדא
1. עקרונית מותר לטלטל כלי היתר לצורך מוקצה.
2. כאשר טלטול הכלי יגרום לכלי להיפך למוקצה - אסור לטלטלו.

מקרה ב'
שימת כלי מעל ביצה כדי שלא תישבר:
רב חסדא: מותרת.
ר' יצחק: אסורה.

רב הונא פסק כר' יצחק. הוא התיר לשים סככה רק בשביל אדם חי ולא בשביל אדם מת.

טעמו של ר' יצחק
אסור לטלטל כלי היתר לצורך מוקצה אלא רק לצורך גופו או מקומו.

קושיה:
הגמרא מביאה רשימה ארוכה של ברייתות המתירות טלטול במקום שבו לפי ההגדרות של האמוראים הוא אמור להאסר.
תשובה:
רבה: בכל המקרים הללו מדובר כשההפסד שכיח ומצוי.
רב יוסף: בכל המקרים הללו לא הופך למוקצה אחרי הטיטול.
ר' יצחק: בכל המקרים הללו תחילת הטלטול היתה לצורך מקומו של החפץ ורק אחר כך השתמשו בו לתכלית הבעייתית.

טלטול מת
אם יש תינוק או ככר שניתן לשים על המת - ישים אותם על המת ואז יהיה מותר לו לטלטל את המת.
אם אין תינוק או ככר - רב יהודה בשם שמואל: יטלטלו מן הצד - יטה את המיטה ויגלגל את המת ממנה. כך יזיזו בלי לגעת במת עצמו.
ר' יהודה בן לקיש: רק אם יש סכנה שהמת ישרף התירו לטלטל מהצד - מחשש שיבוא לכבות את השריפה.
ת"ק בברייתא: אין לטלטל מן הצד בשום מקרה.
הלכה כר' יהודה בן לקיש